

62

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Polgármesteri Hivatal
Városüzemeltetési és
Vagyongazdálkodási Főosztály**

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai
Önkormányzat Képviselő-testület ülése

5/231 / 62 / 2010.

Budapest, 2010. ÁPR. 20.

Tárgy: Tájékoztató az Óhegy-park-
ban veszélyelhárítás érde-
kében tett intézkedésekről

Tisztelt Képviselő-testület!

2009. december 1-én lakossági bejelentés érkezett Önkormányzatunk Polgármesteri Hivatalához, mely szerint a Bp. X. ker. Óhegy-park KRESZ tanpálya melletti zöldterületen beszakadás keletkezett.

A bejelentés után tartott szemlén megállapításra került, hogy a park Óhegy utca irányába eső lejtőjén egy 80 x 80 cm-es süllyedés alakult ki. A terület a veszélyhelyzet miatt ideiglenes lezárásra került.

A terület állapotának meghatározására készített szakvélemény az alábbiakat állapította meg:

A KRESZ park ezen területe alatt két, egymással összeköttetésben lévő, nagyjából ÉNY-DK-i irányba futó, az Óhegy-parki ún. óriás pincétől független pince helyezkedik el, melyek a XIX. században, anyagkinyerés céljából (kőbányászat) létesültek. Mellettük egy kisebb pinceüreg is található. Felszín alatti mélységük 14-15 m, szelvényméretük hasonló az ún. Óriás-pince járatszelvényeihez. A főte mészkővastagsága mindössze 1,0 – 1,6 méter, felette kb. 40 cm agyagréteg, valamint kb. 11-12 méter vegyes (kommunális) hulladék és építési törmelék található. Ez utóbbit az 1960-as, 70-es években helyezték el itt. A pincék teljes térfogata kb. 1000 m³.

A teherviselő mészkőrétegben litoklázok (közethasadékok) és repedések alakultak ki.

A pinceágak közül a délnyugati ág feltöltésre került, az északkeleti ág azonban csak egy rövid szakaszon került tömedékelésre.

Tekintettel a bent látható anyag mennyiségére, valamint a befolyásra utaló nyomokra, a helyzet az Óhegy-parki óriás pince beomlás előtti állapotához hasonlítható (mely 2004-ben halálos balesetet okozott). A veszélyhelyzetet fokozza az a tény, hogy az elmúlt télen jelentős csapadékmennyiség hullott, mely a felszín alá bekerült.

A terület feltöltésére használt nagy mennyiségű kommunális hulladékban folyamatos a széndioxid keletkezése, ami miatt az esetlegesen kialakuló kiüregelődésekben nincs oxigén, ami – ha valaki beleesik – fulladáshoz vezet.

A kamerás felvételekből és az előzményanyagok átvizsgálásából megállapítható, hogy a feltöltetlen pinceág térfogata kb. 350-400 m³. A főte beszakadása vagy a feltöltésnek a réseken való beomlása felszínig hatoló felszakadáshoz vezethet, melynek időpontját és mértékét előre nem lehet kiszámítani. Ilyen esetek az Óhegy-parkban az elmúlt évtizedekben többször előfordultak, 2004-ben hasonló körülmények között történt egy halálos baleset.

A fentiek miatt a Képviselő-testület 743/2010. (III.18.) Bp. Főv. X. Ker. Kőb. Önk. határozata alapján intézkedtünk a terület körbekerítéséről és figyelmeztető táblák kihelyezéséről.

A fennálló életveszélyes állapotokról készült szakvéleményt a Képviselő-testület 744/2010. (III.18.) Bp. Főv. X. Ker. Kőb. Önk. határozatának megfelelően mellékelem. A szakvéleményben foglaltak szerint az üreg veszélyelhárítását el kell végezni. Ennek során költségtakarékossági okok miatt fúrólukakon át kerül tömedékelésre az üreg, a teljes feltárást mellőzzük. Az elvégzendő munkák becsült értéke 9.833.000,- Ft.

Jelen előterjesztést a Vagyongazdálkodási és Kerületüzemeltetési Bizottság és a Gazdálkodási és Költségvetési Bizottság soron következő ülésén tárgyalja, a bizottságok döntését az elnökök a Képviselő-testület ülésén szóban ismertetik.

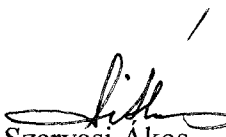
Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a Budapest X. kerület Óhegy-parkban keletkezett életveszélyes állapot elhárítására 9,9 millió forintot biztosít a képviselő-testület működési célú általános tartalékkeretének terhére, egyben felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

<u>Határidő:</u>	azonnal
<u>Felelős:</u>	Verbai Lajos polgármester
<u>Végrehajtásért felelős:</u>	dr. Neszteli István jegyző
<u>Végrehajtás előkészítéséért felelős:</u>	Szarvasi Ákos Bajtek Mihályné főosztályvezetők

Budapest, 2010. március 30.

Szarvasi Ákos
főosztályvezető

Törvényességi szempontból látta:

dr. Neszteli István
jegyző

**Óhegy park alatti óriáspince
megrerősítési munkái**

KÖLTSÉGVETÉS

FŐÖSSZESÍTŐ

1. Fel és levonulás, ideiglenes melléklétesítmények:	235 000 Ft
2. Tömedékelés:	7 631 100 Ft

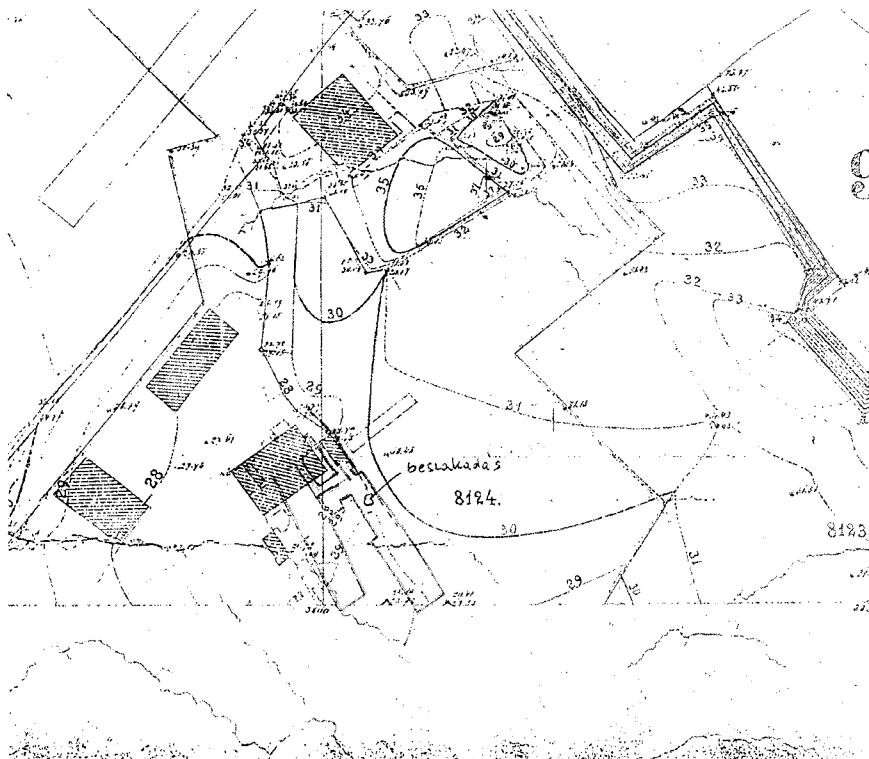
Nettó összesen:	<hr/>	7 866 100 Ft
ÁFA: 25%	<hr/>	1 966 525 Ft
Bruttó összesen:		9 832 625 Ft

Szakvélemény

A Budapest X. ker. Óhegy park KRESZ park területe melletti leszakadás alatti pincéről.

A Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Városüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Főosztályára bejelentés érkezett, hogy az Óhegy parkban, a KRESZ park közelében beszakadás keletkezett.

Az Önkormányzat kérésére megvizsgáltuk a leszakadás környezetét és összevetettük a régi térképek /1870-es évekbeli/ adataival. Már ezen a térképen is fellelhető a két hosszabb pinceág, amit egy rövidebb keresztvágot köt össze. A térkép szerint egy kisebb pinceüreg is feltételezhető a két hosszabb ág bejáratai között.

Az Óhegy park 1870-ben a kérdéses helyen

A pincéket a XVIII. században építették, feltételezhetően építőanyag kinyerése céljából, majd később tárolónak használva. A régi térképen jól látszik, hogy a bejáratok egy épület alól nyílnak, nagy valószínűséggel szervesen összeépülve a házzal.

A pinceüregek közvetlen kőzetkörnyezetét a miocén korú szarmata mészkő /durva mészkő/ képezi. A terület tektonikailag kissé zavart, mert bár a fiatalkorú

kéregmozgások vetődéseket nem okoztak, az egytáblán lévő mészkőöszletet összetöredezték. Ezért a területen elég sűrűn találhatóak litoklázisok, tektonikai repedések. A durva mészkő települése közel vízszintes. A pincékben általában 10° körüli dőlés tapasztalható.

A pince feletti fedőréteg vastagsága 15 m körüli. A felszakadás helyén készített kutató fúrás, alapján a teherviselő mészkőréteg vastagsága a főte felett csak 1-1,6 m. A mészkőréteg felett kb. 40 cm agyagos, 11-12 m kommunális és építési felöltés 1,4 m agyagos feltöltés és egy 40-50 cm vastag humusz réteg található.

A pince főtéjének állékonyságát elsősorban a közvetlen főtét alkotó kemény durva mészkő minősége és vastagsága határozza meg. A szarmata mészkő terhelhetőségét nagymértékben befolyásolja a nedvesség tartalma, mert átvizesedés esetén jelentős mértékben csökken a nyomószilárdsága. Ezért nagy jelentősége van a pince felett található vízzáró agyagréteg folyamatos meglétének. Ahol az hiányzik, vagy folyamatossága nem teljes, megnő az omlásveszély kialakulásának valószínűsége.

Az eddig elvégzett vizsgálatok szerint a szarmata korú mészkő nyomószilárdsága száraz állapotban 1,3 - 2,0 Mp, amely vízzel telítődve 0,5 – 0,8 Mp-ra csökken. A húzószilárdsága a nyomószilárdság kb.10%-ára tehető.

A szarmata mészkő bányászata során a pinceudvarokból kiindulva fejtették a mészkövet földalatti üregek kiképzésével. A főtében ezen a területen körülbelül 1-1,5 m vastag teherviselő kőzetet hagytak meg. A felette lévő pannon agyagot a téglagyártás nyersanyagaként lefejtették.

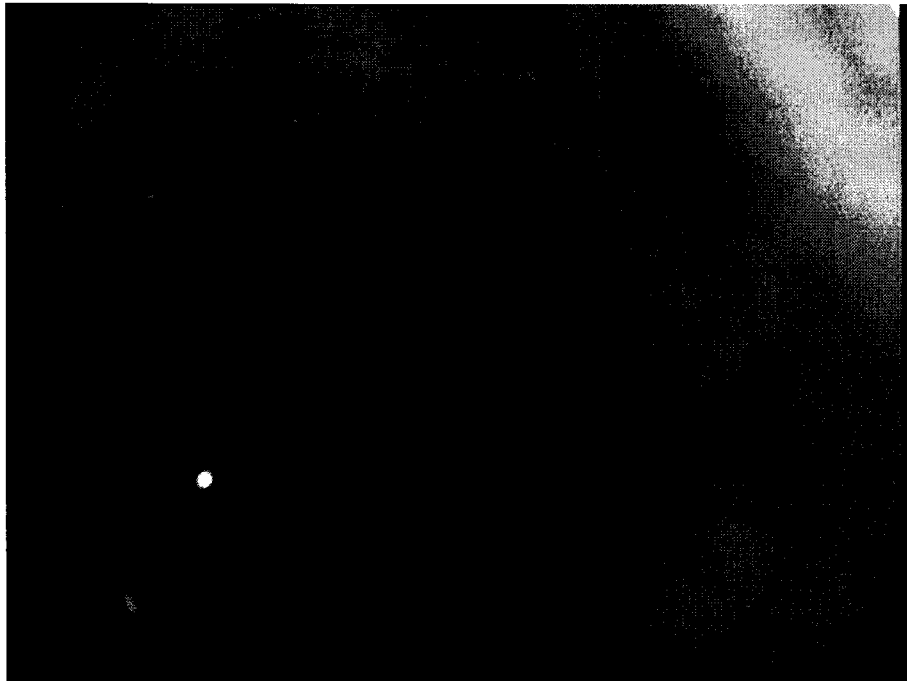
Az agyagbányászattal során a szarmata mészkő öszletről eltávolításra került a vízzáró agyag réteg. Ezzel meggyengítették a főtét alkotó mészkő teherviselő képességét.

A többszöri pinceomlás emiatt alakult ki ezen a területen, felszakadásokat, üregeket süllyedéseket okozva.

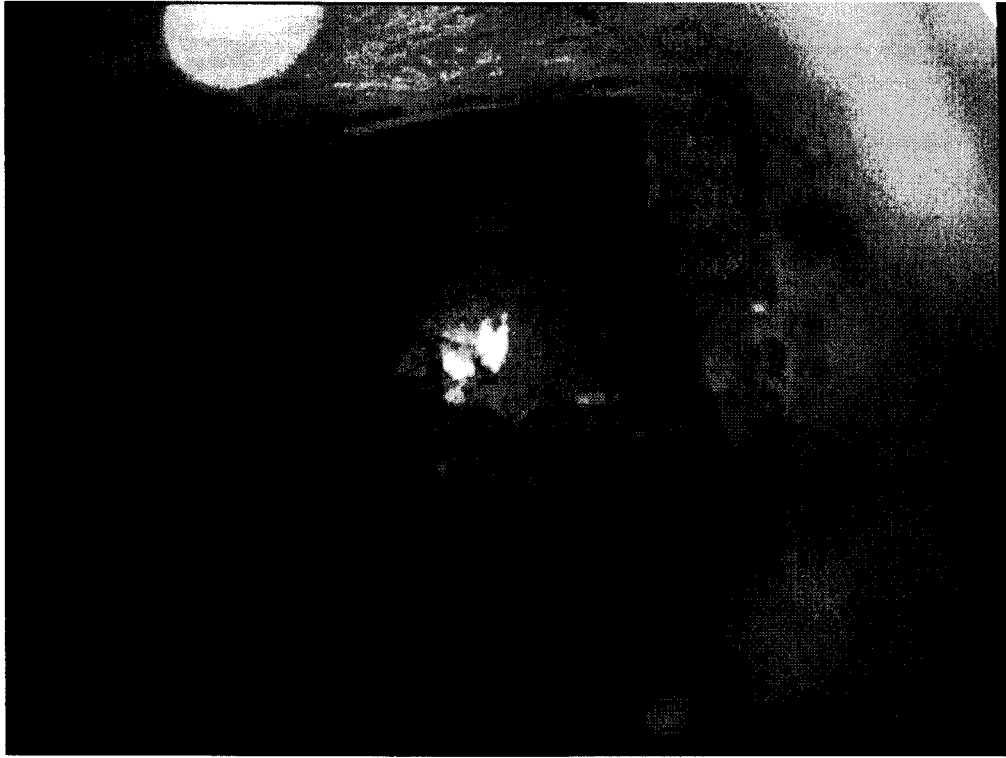
Különösen veszélyessé teszi ezeket a pincéket az a körülmény, hogy az elmúlt század második felében történt felhagyásuk során nem töltötték fel azokat. A bejáratuk a föld alá került, nem vizsgálhatóak, a külszínre történő felszakadások ideje nem prognosztizálható, bármikor bekövetkezhet.

Az így képződő beszakadások veszélyességét fokozza az a körülmény, hogy a terület feltöltése során jelentős mennyiségű kommunális hulladék került a pincék fölé, és a bomlásuk során keletkező széndioxid kiszorítja az oxigént. Így a feltöltésben kialakuló kiüregelődésekben nincs oxigén, és ha valaki beleesik, megfulladhat.

A KRESZ parkhoz vezető lépcső melletti rész alatt található két párhuzamos pinceágból a délnyugat felé eső ág feltöltésre került, az északkeleti ág azonban csak egy rövid szakaszon lett feltöltve. A kamera felvételeiből, az üreg magasságának megméréseiből és a régi térkép adataiból következtethetően kb. 350-400 m³ a ki nem töltött pincetér.

A videofelvételen a belátható szakaszon omlás nem látható.

Jól látszik a régi bejáraton benyomuló kommunális hulladék feltöltés

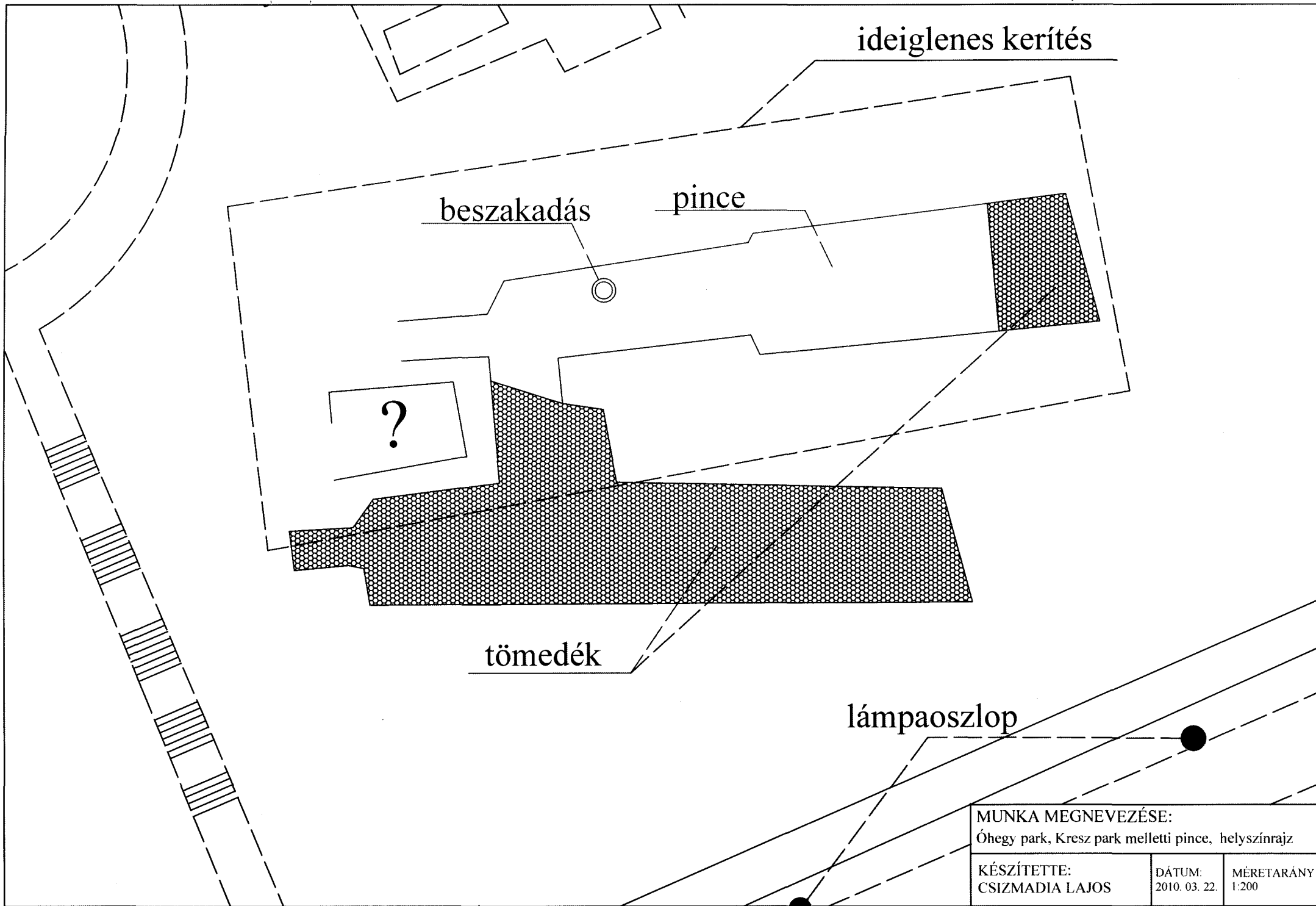
Az üreg felszín alatti mélysége és szelvénymérete hasonló a „katlan” alatt feltárt pincerendszerhez.

A pinceüregbe benyomuló feltöltés, vagy a főte esetleges beszakadása külszínig hatoló felszakadást hozhat létre, amivel többször találkozhattunk az Óhegy parki katlan területén. Az egyik ilyen kialakult üregbe történt becsúszás halálos balesetet okozott. A későbbi kutatások alapján megállapíthattuk, hogy ott is a főte beszakadása okozta az omlást.

A jelenlegi veszély elhárítására a pinceüreget be kell tömedékelni. Ameddig ez nem történik meg, a veszélyhelyzet fennállása miatt legalább a feltöltetlen pinceág feletti területet, a mellékelt helyszínrajzon jelölt nyomvonalon zárhatóan körül kell keríteni a véletlen balesetek megelőzésére.

Budapest, 2010. március 26.

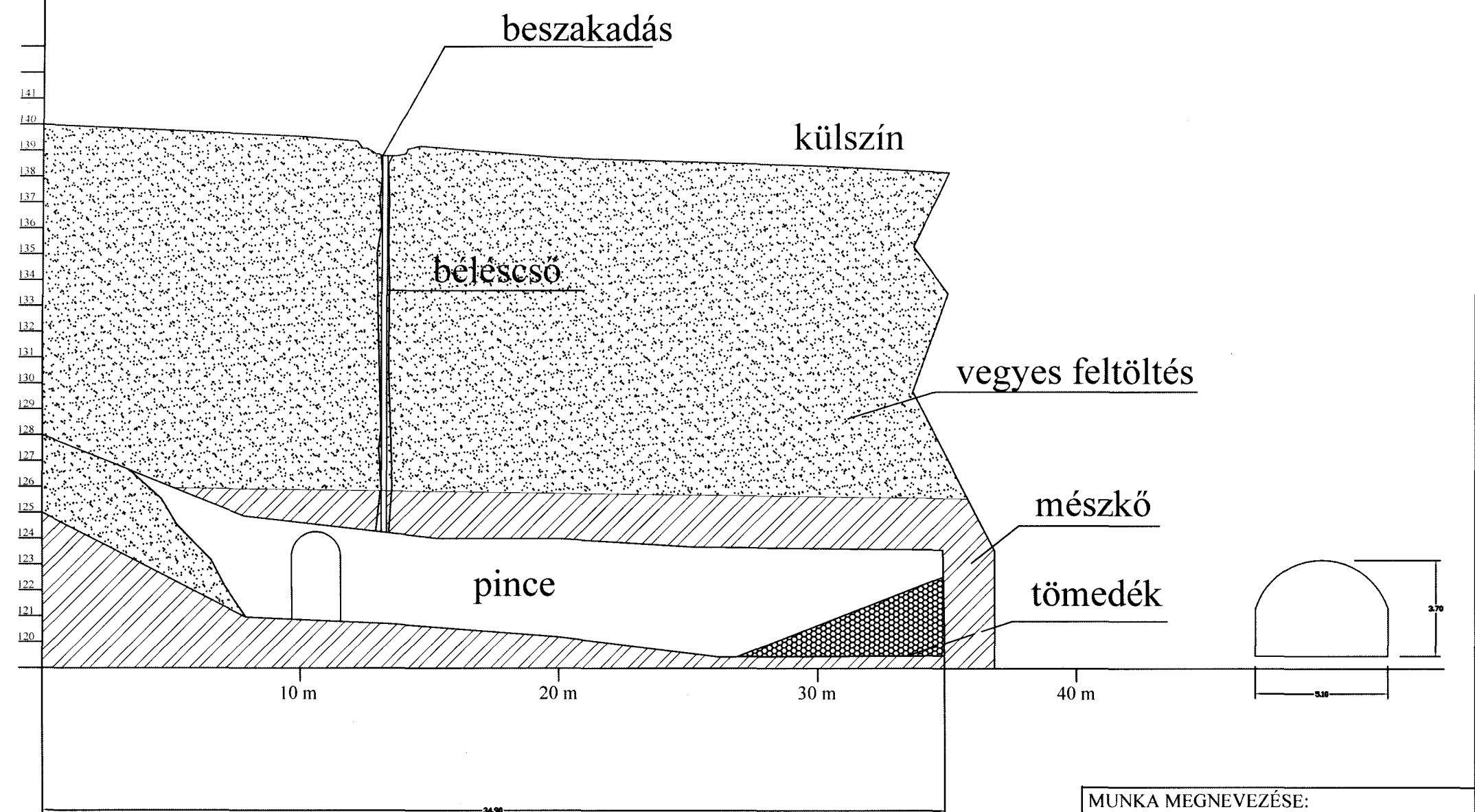
Csizmadia Lajos
okl. Bányamérnök, szakértő
nysz.: 01-10168

MUNKA MEGNEVEZÉSE: Óhegy park, Kresz park melletti pince, helyszínrajz		
KÉSZÍTETTE: CSIZMADIA LAJOS	DÁTUM: 2010. 03. 22.	MÉRETARÁNY 1:200

1-1

mBf

MUNKA MEGNEVEZÉSE: Óhegy park, Kresz park melletti pince, szelvényrajz		
KÉSZÍTETTE: CSIZMADIA LAJOS	DÁTUM: 2010. 03. 22.	MÉRETARÁNY: 1:200